

Política | Actualitzat el 02/11/2018 a les 21:20

Relat a mida i violència «agafada amb pinces»: els experts qüestionen la visió de la Fiscalia

Joan Queralt, Josep Maria Fuster Fabra i Josep Maria Tamarit valoren a NacióDigital la petició de penes de presó de fins a 25 anys per als líders del procés de part del ministeri públic i l'Advocacia de l'Estat

Manifestació d'aquest divendres a Lledoners | Josep Maria Montaner

"Són culpables del delict de rebel·lió aquells que s'alcen violenta i públicament per derogar, suspendre o modificar total o parcialment la Constitució, declarar la independència d'una part del territori nacional, o sostreure qualsevol classe de força armada a l'obediència del govern". Aquests són els tres supòsits, dels set que consten al Codi Penal, que ha fet servir la Fiscalia per justificar els 16, 17 o 25 anys de presó que demana en el seu escrit de qualificació per als principals líders del procés català.

Una definició de rebel·lió clarament vinculada a la violència, malgrat que ja des de l'inici de la instrucció -portada a terme pel jutge del Suprem, Pablo Llarena- diversos magistrats i penalistes van dubtar d'aquest supòsit. Entre ells, el predecessor del jutge instructor a l'alt tribunal, Joaquín Giménez, que ho va argumentar en una entrevista a aquest diari.

(<https://www.naciodigital.cat/latorredelpalau/destacat/154975/joaquin/gim/nez/predecessor/llarena/al/suprem/no/veig/justificada/preso/preventiva>) La violència, doncs, tornarà a tenir un paper protagonista a la vista que se celebrarà al Suprem -i també a l'Audiència Nacional- durant els propers mesos. La insistència en aquest concepte, però, està "agafada amb pinces", segons

asseguren diversos experts en dret consultats per **NacióDigital**. Mantenen que el posicionament de la Fiscalia

(<https://www.naciodigital.cat/noticia/165204/fiscalia/mant/rebellio/reclama/fins/25/anys/preso/junqueras>) és l'assumpció d'un relat "fet a mida".

Durant el judici, qui clarament s'emportarà la pitjor part és el dirigent republicà Oriol Junqueras, que s'enfronta a 25 anys de presó com a presumpte màxim responsable dels delictes. Per sota seu, Jordi Sànchez, Jordi Cuixart i Carme Forcadell encaren 17 anys de presó, també com a responsables, mentre que per a Josep Rull, Jordi Turull, Raül Romeva, Quim Forn i Dolors Bassa demanen 16 anys de reclusió. La resta d'acusats esquiven el delictes de rebel·lió, a ulls de la Fiscalia. **NacióDigital** analitza amb experts penalistes el seu escrit, així com també el de l'Advocacia de l'Estat -que imputa sedició, no rebel·lió-, per desgranar-ne algunes conclusions.

- Quina lògica segueix la petició de penes del ministeri fiscal?

"No és cap lògica que es pugui comprendre des del punt de vista jurídic, tret que sigui per fer veure que la justícia és una simple expressió de la força i del poder". Així ho veu Josep Maria Tamarit, catedràtic de Dret Penal. Segons explica, el relat que efectuen els quatre fiscals del Tribunal Suprem "no se sosté", ja que "és lògic entendre que no hi ha elements de rebel·lió".

De fet, assegura Tamarit, "les persones acusades van fer crides, de manera reiterada, a actuar de forma pacífica". Una sèrie d'arguments que també sosté Joan Queralt, catedràtic en Dret Penal, que considera que l'escrit de la Fiscalia evidencia un "relat de la violència construït" a base "d'inversions" per poder justificar una idea "molt forçada". "Avui han demostrat que no respecten la legislació vigent, ja que s'inventen delictes que no existeixen". En aquest sentit, ha recordat que el delictes de rebel·lió requereix d'una violència evident i pública que, "en cap cas", es va produir.

Joan Queralt denuncia que la Fiscalia i l'Advocacia de l'Estat "no respecten la legislació" perquè "s'inventen delictes que no existeixen"

No obstant això, tots ells han assumit un "relat coherent" de la Fiscalia amb allò que ja havia defensat durant el procés d'instrucció. Aquí és, justament, on els catedràtics tracen punts en comú amb l'advocat penalista Josep Maria Fuster Fabra, que manté que, "si hi va haver o no rebel·lió, ho hauran de determinar els jutges", tot i que considera que hi ha "indisicis d'actes violents" que justifiquen la petició de penes. El ministeri fiscal, explica Fuster Fabra, es basa en un tipus de violència "amb caràcter passiu". L'exemple d'això, detalla, és impedir el pas d'una comitiva judicial, "destrossar" un cotxe de la Guàrdia Civil, practicar la intimidació o no desplegar totes les eines policials -en el cas dels Mossos d'Esquadra- per impedir el referèndum.

- És factible una rebaixa en la petició de pena al final del judici? Quin impacte pot tenir el discurs de la Fiscalia sobre el tribunal?

Més que factible, segons Fuster Fabra, una rebaixa de la pena pot ser "comprensible". De fet, apunta, és un moviment que es produeix en molts procediments penals, i no seria "ni impensable, ni incoherent". En qualsevol cas, però, i en això coincideixen tots els experts, hauria d'estar justificat per una manca de proves incriminatòries, perquè els testimonis perdessin credibilitat o per una sòlida estratègia de defensa que les contrarestés.

Altra cosa és, segons apunta Queralt, saber què pot passar respecte de l'acusació de malversació. Tal com assegura el catedràtic, podria ser "més fàcil" que aquest delictes caigués, ja que "no hi ha

proves sòlides" i, ni tan sols, s'ha presentat una intervenció dels comptes de la Generalitat. En aquest sentit, Tamarit també afegeix que l'argument que sosté la malversació "té elements molt febles", ja que en cap cas es presenten factures, més enllà de previsions.

Una manifestació en suport del presos i exiliats Foto: Adrià Costa

Altra cosa és l'impacte que tindrà el relat de la Fiscalia sobre el tribunal que encapçala Manuel Marchena, president de la sala segona del Suprem. Segons Tamarit, això és "inqüestionable". "Hi ha una sintonia molt clara entre la Fiscalia i el Tribunal Suprem, i les decisions que aquests han anat prenent", assegura el catedràtic. De fet, indica, el tribunal està "clarament contaminat", com han mostrat diverses de les seves manifestacions. També ho veu així Queralt, que destaca que "el relat de la Fiscalia s'ajusta al de Llarena", amb una justificació dels delictes gairebé idèntica i amb la mateixa estructura en el seu escrit de qualificació.

Cap de les parts, però, hauria de tenir més impacte que l'altra, puntualitza Fuster Fabra. "Ens trobem en casos en què la Fiscalia acusa i el tribunal rebaixa", assegura, al temps que avisa que les defenses també tenen "magnífics advocats que plantejaran al·legacions" per fer canviar l'opinió dels magistrats.

- L'Advocacia de l'Estat ha assenyalat la sedició en el seu escrit d'acusació.

(<https://www.naciodigital.cat/noticia/166020/advocacia/estat/imputa/sedicio/malversacio/de/mana/fins/12/anys/preso>) S'ha de llegir com un augment de pena, tenint en compte que partia de la malversació, o com una rebaixa, si es fixa l'atenció en el suport que va donar a la rebel·lió?

"Depèn de si veus el got mig ple o mig buit", assegura Fuster Fabra. Segons explica, l'Advocacia de l'Estat compareix com a acusació particular per defensar els interessos -sobretot econòmics- de l'Estat, però es va acabar sumant a la tesi de rebel·lió de la Fiscalia. En aquest punt, manté,

hagués pogut qualificar "només" per malversació i "no entrar en altres consideracions, però en el moment en què apunta a la sedició, aquí es poden intuir altres intencionalitats". "Estic absolutament convençut que hi ha una decisió, que no és professional, per no acusar de rebel·lió i fer-ho per sedició", considera el penalista. "Com a acusació particular, sempre s'acostuma a anar al màxim. Així, si finalment s'ha de rebaixar la pena, es pot assumir", relata.

Fuster Fabra considera que han influït elements "no professionals" perquè l'Advocacia de l'Estat hagi acusat de sedició i no de rebel·lió

Tamarit també veu "sorprenent" que l'Advocacia de l'Estat acusi ara de sedició, i ho explica per dos possibles motius. El primer seria que això hagués estat sotmès a condicions del govern de Pedro Sánchez per rebaixar la tensió, és a dir, que haguessin intervingut indicacions polítiques per no alienar-se amb la Fiscalia. L'altre motiu, argumenta, és que aquest canvi formi part d'una "estratègia coordinada" amb el ministeri fiscal per "completar l'escrit d'acusació".

Aquest últim supòsit, explica, podria donar resposta a allò que es coneix com el principi acusatori, que diu que un tribunal no pot condemnar algú d'un delictes pel qual no ha estat acusat. Si l'Advocacia de l'Estat planteja la sedició, doncs, s'obre la porta a condemnar per aquest delictes, si els supòsits de la rebel·lió no es poguessin acabar sostenint. Respecte del delictes de malversació, Tamarit es pregunta per què l'Advocacia no la quantifica i, per tant, demana una indemnització en favor de la Generalitat o del govern espanyol.

Per a Queralt, la lectura del delictes tampoc s'aguanta, en aquest cas: "Acusar de sedició és intentar forçar la llei". Segons ha recordat, la sedició necessita d'un aixecament públic i tumultuari que "no va existir" de la forma com es planteja. "Si hi hagués sedició cada vegada que la PAH ha intentat evitar una acció judicial, n'aniríem plens", resumeix.